

A Kecskeméti Katona József Múzeum Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjteményének Nka pályázati beszámolója: **Altéma kódszáma: 204106/02210**

Új szerzemények, új gyűjtések című időszaki kiállításunkat 1697 látogató nézte meg. Jegybevételünk 50 000 Ft volt, mert a múzeumok éjszakáján ingyenesen engedték be a látogatókat.

Írott sajtó 2 alkalommal emlékezett meg a kiállításunkról:

Petőfi Népe:

2017. NOVEMBER 13., HÉTFŐ

KORZÓ 5

Több száz éves gyógyszerreceptekből és antik orvosi eszközökből nyílt kiállítás

Vakondszívvel gyógyítottak

Medvevéréből és lúdgánajból készült gyógyszerreceptek, titkos szerek elkészítésének leírása, valamint az 1930-as évekből származó, a mai szemnek már horrorisztikusnak tűnő orvosi műszerek és eszközök is megtekinthetők a Kecskeméti Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjtemény legújabb kamarakiállításán.

Kódszám

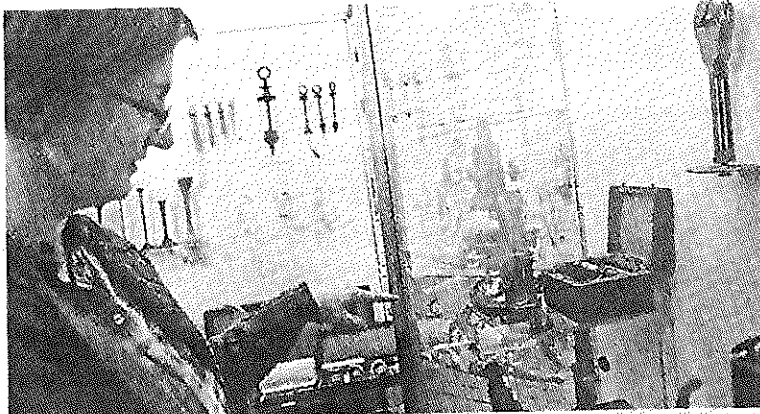
1001_kocs05medvevorka.hu

KECSEKEMÉTI Újrelikvídikkal bővült a Kecskeméti Katona József Múzeum Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjteménye. Az új szerzemények, új gyűjtések című kamarakiállítását dr. Svébis Mihály, a Bács-Kiskun Megyei Kórház főigazgatója nyitotta meg pénteken.

Mindenki társaságban üzenne van. Ahogy Vörösmarty Mihály mondta egykoron: „a múltat tisztelők a jelenben, s tartják a jövőnek”. A jelen társaságát megilleti a múltunk, hivatalunk előtt - foglalkoztatottak szándékában a kórházigazgató.

Az újonnan megnyitott tárlat 3 tárgykörben bővült a gyűjtemény állandó kiállítását: a gyógyszerész- és orvostörténet, valamint a népi orvoslás témáiban.

A kamarakiállítás legri-

Sok érdekességet megtekinthetnek a régimúlt idők orvoslásáról az orvos- és gyógyszerésztörténeti gyűjtemény látogatói

Fotó: B. Cs.

Kiskun Megyei Levéltárról kapunk, a gyógyszerésztörténet témakörébe tartozik: a Bécsi Dispensatorium - kecskeméti kéziratos másolata 1729-ből - fejtette ki Mészáros Ágnes, a kiállítás kurátora.

A dispensatorium alapvetően egy gyógyszerrecept-gyűjtemény, mely főbbek között cecet, fűzetek, nyeltek, flastromok, sőt titkos szerek, úgynevezett aranumok összeté-

lt receptgyűjteményben titkos szer leírása is olvasható.

E témakörben megtekinthető továbbá Betegh Károly gyógyszerész hazánkban egyedül, gombos ostyásító üzemének három ostyásítója is.

A népi orvoslás témájában a látogatók egy 256 kéziratos receptet tartalmazó, 1789-ből származó orvosi könyvecskét olvashatnak, mely lú-

g hozzávalókból készült orvosságok leírását tartalmazza, mint a medvevér, vakondszív, lógyevelő vagy éppen a lúdgánaj. Az érdeklődők a könyvecskéből megtudhatják továbbá, hogy a kénkő, a vöröshagyma leve, sőt az emberbe való aszalt giliszta is hasznos gyógyírnek bizonyult a szembetegségekre több mint 200 évvel ezelőtt. Emellett információt kaphatnak a bábo-

ról is, melyek esetében hasznos módszer volt hajdan például a kocsin rázatás.

A tárlat látogatói megismerkedhetnek továbbá Kovács Sándor kecskeméti fűvesember tevékenységével is.

Körülbelül 300-400 ember fogadott évente 31 hazai településről, de külföldről is érkeztek hozzá gyógyulni vágyók. Közülük bá-féle gyógynövényt gyűjtött, melyekből

Múltidéző fényképek

Dr. Svébis Mihály kórházigazgató ajánlóival kezdett a kamarakiállítás megnyitójára: a kecskeméti orvoslás múltjára idéző fényképekkel adományozott az orvos- és gyógyszerésztörténeti gyűjtemény számára. A fotókon megtekinthetők a városi kórház egykori, székli úti épülete és annak egyik műtője, a kórház hajdanvolt szalonzanekara, valamint Kecskemét első cserépe kórháza is.

Beszé. A legfőbb a tumorosból fogynak - magyarázta a tárlat kurátora.

Az orvostörténeti témakörben pedig dr. Ballér Ferenc fül-orr-gégész hagyatékát tekinthetik meg a látogatók: diagnosztikai eszközöket és toráplás műszereket. A tárlaton bemutatásra kerülnek továbbá dr. Cézár Virgil torlái sebész műszerei is az 1930-as évekből.

Sobszéképek, manapság már elég horrorisztikusnak tűnő csontvások, csontfűrész, különböző ér- és szövetfogók, koponyafűrő és annak fűrészele, valamint laboratóriumi centrifuga és szűrészi műtőeknél használt fejfogó is megtekinthető - sorolta Mészáros Ágnes.

Grátis 2017. november 15.

Régi idők receptjeiből is olvashat a látogató

Medvevérből és ludganajból készült gyógyszerreceptek, titkos szerek elkészítésének leírásai, valamint az 1930-as évekből származó, a mai szemnek már horroszítikusnak tűnő orvosi műszerek és eszközök is megtekinthetők a kecskeméti Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjtemény legújabb kamarakiállításán.

Koós Kata
kata.koos@mediaworks.hu

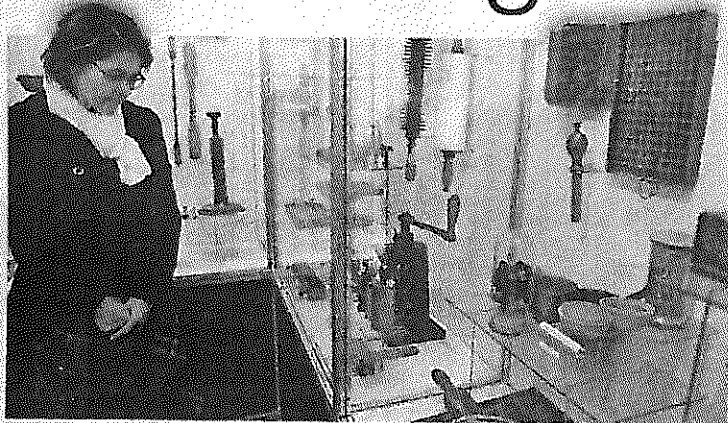
KECSKEMÉT Új relikviákkal bővült a Kecskeméti Katona József Múzeum Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjteménye. Az Új szerzemények, új gyűjtések című kamarakiállítást dr. Svébis Mihály, a Bács-Kiskun Megyei Kórház főigazgatója nyitotta meg pénteken.

Minden tárlatnak üzenete van. Ahogy Vörösmarty Mihály mondta egykoron: „a múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek”. A jelen tárlat tisztelgés múltunk, hivatásunk előtt – fogalmazott beszédében a kórházigazgató.

Az újonnan megnyílt tárlat három tárgykörben bővíti a gyűjtemény állandó kiállítását: a gyógyszerész- és orvostörténet, valamint a népi orvoslás témájában.

A kamarakiállítás legrégebbi tárgya, melyet a Bács-Kiskun Megyei Levéltárlól kaptunk, a gyógyszerész-történet témakörébe tartozik: a Bécsi Dispensatorium kecskeméti kézirat másolata 1729-ből – fejtegette ki Mészáros Ágnes, a kiállítás kurátora.

A dispensatorium alapvetően egy gyógyszerrecept-gyűjtemény, mely több-

Új szerzemények, új gyűjtések címmel nyílt kamarakiállítás a kecskeméti Orvos- és Gyógyszerésztörténeti Gyűjteményben
Fotó: Bús Csaba

bek között ecetek, főzetek, nyeletek, flastromok, sór, titkos szerek, úgynevezett arcanumok összetételét is tartalmazza. A kiállított receptgyűjteményben öt titkos szer leírása is olvasható.

E témakörben megtekinthető továbbá Betegh Károly gyógyszerész hazánkban egyedüli, gombos ostyasütő üzemének három ostyasütője is.

A tárlat látogatói megismerkedhetnek továbbá Kovács Sándor kecskeméti fűvesember tevékenységével is.

Körülbelül 300-400 embert fogadott évente 31 hazai településről, de külföldről is érkeztek hozzá gyógyulni vágyók. Közel 84-féle gyógynövényt gyűjtött, melyekből 30-féle teakeveréket állított össze. A legtöbb a tumorleiből fogyott – magyarázta a tárlat kurátora.

Múltidéző fényképek is láthatóak

Dr. Svébis Mihály kórházigazgató ajándékokkal érkezett a kamarakiállítás megnyitójára: a kecskeméti orvoslás múltját idéző fényképeket adományozott az orvos- és gyógyszerész-történeti gyűjtemény számára. A fotókon megtekinthető a városi kórház egykori, Izsáki úti épülete és annak egyik műtője, a kórház hajdanvolt szalonzene-kara, valamint Kecskemét első, cserepes kórháza is.

A Megnyitó ünnepséget november 10-én közvetítette a Kecskeméti TV. A helyi Gong Rádió is készített velem riportot az új kiállítás kapcsán november 9-én a Mozaik Magazin című műsorában:

Gong Rádió 2017.1..mp3   Gong Rádió 2..mp3

E-sajtóban szintén 2 megjelenés volt:

<http://hiros.hu/kultura/uj-szerzemenyek-uj-gyujtesek-az-orvostorteneti-muzeumban> (2017.nov.10)

Új szerzemények, új gyűjtések az orvostörténeti múzeumban

2017.11.10. 17:14

Új szerzemények, új gyűjtések címmel nyitott új tárlatot a kecskeméti Orvos- és Gyógyszerészettörténeti Múzeum pénteken. A kiállításon az utóbbi tíz év gyűjtését, közel 2500 tárgyat és könyvet tárnak a nyilvánosság elé.

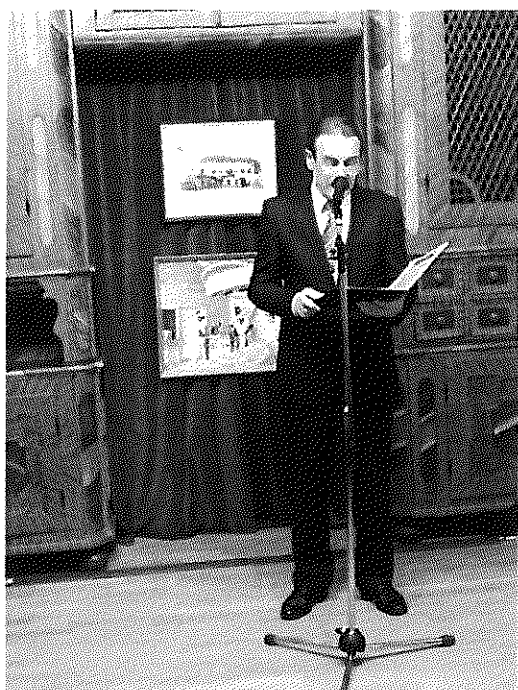
Széchenyi szavaival nyitotta meg az Orvos és Gyógyszerésztörténeti Múzeum új tárlatát dr. Svébis Mihály, a Bács- Kiskun Megyei Kórház főigazgatója. A kiállítás bemutatásán részt vett dr. Végh Katalin, a Katona József Múzeum igazgatóhelyettese, valamint Hörcsök Imre, az Értékmegőrzési Bizottság elnöke is. Az Új szerzemények, Új gyűjtemények című kamarakiállítás megnyitóján emlékeztek a gyűjtőkre is, Lóránt Nándor gyógyszerészre, és Réti Aladár laboratóriumi főorvosra, akiknek munkája megalapozta a múzeum létrejöttét.

Dr. Svébis Mihály ajándékot is hozott az új tárlatra. A nemrég lebontott Izsáki úti kórházzal egy keretezett légi fotót, egy téglát az épületből valamint néhány régi képet, többek között Kecskemét első kórházáról, a Cserepes Kórházról. Az intézmény 1914-től 1944-ig működött a városban, a nevét pedig onnan kapta, hogy ez volt az első kórház, amelynek cserép volt a tetején. Ahogy nyitóbeszédében is kihangsúlyozta, őriznünk kell a múltat és a jelent, a jövő számára.

<https://www.baon.hu/galeria/uj-szerzemenyek-uj-gyujtesek-cimu-kiallitas/> (2017.nov.13.)

Fotók a megnyitóról és a kiállításról:

Dr. Svébis Mihály megnyitó beszéde

Mészáros Ágnes köszönti a vendégeket:

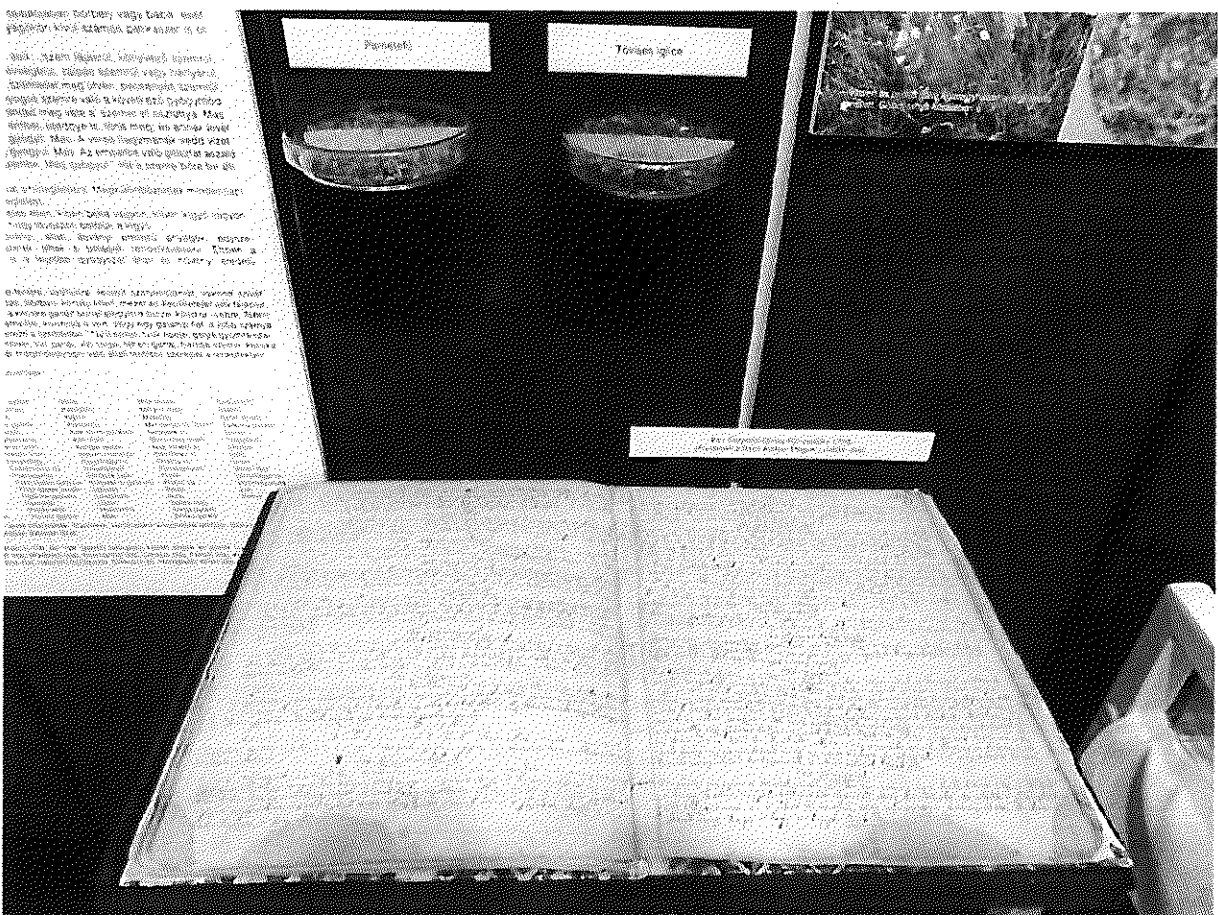
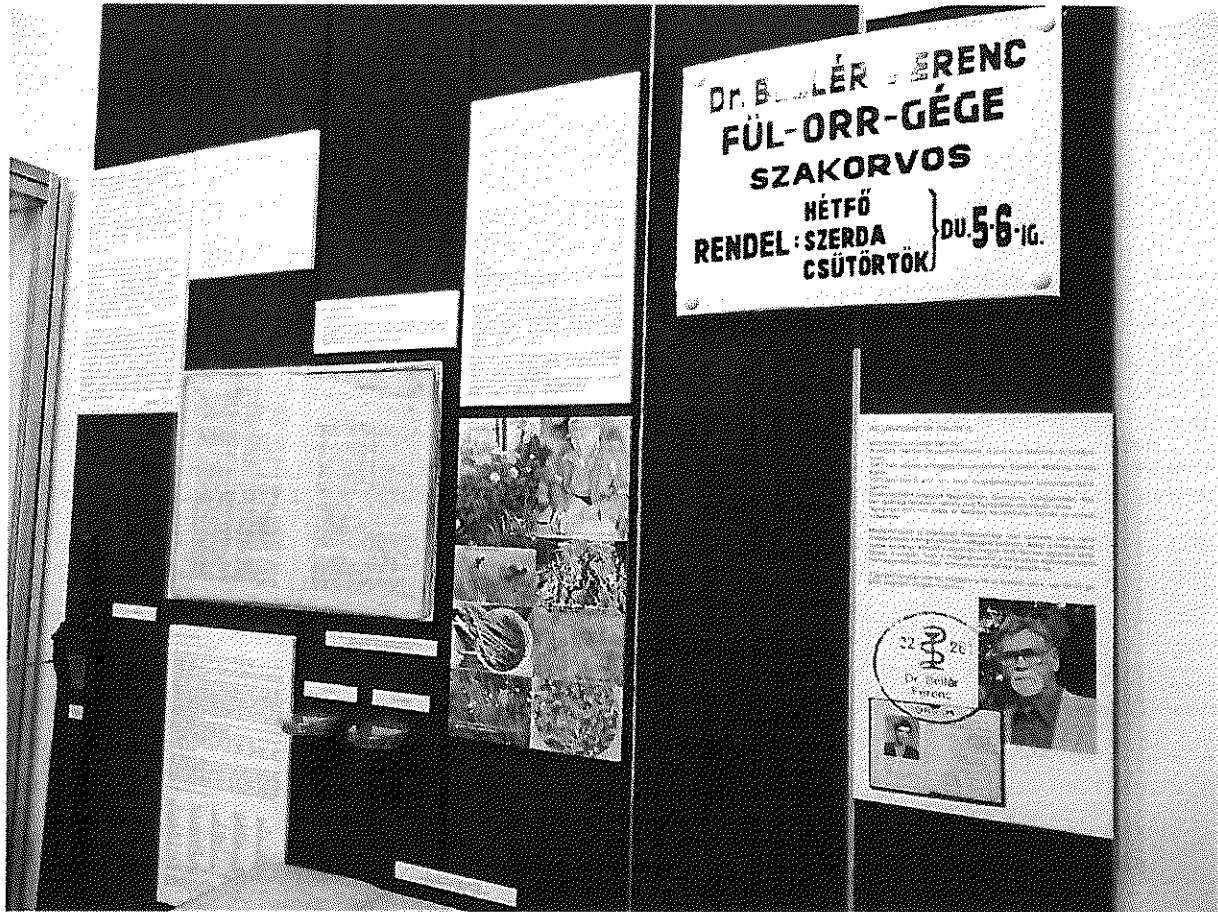
A kiállításról készült képek:

A kiállításhoz kapcsolódó programok:

2017. december 4-én szakmai napot tartottunk a kecskeméti múzeumpedagógusoknak, (szolnoki kollégákkal együtt) ahol bemutattam az új kiállítást.

December 9-én könyvbemutató volt, Fazekas Sándor: *Jobb aranyat csinált a császárnál is* című könyvének bemutatója (alkimista témájú könyv, amely kapcsolódott a kiállításon látható 1729-es receptgyűjtemény titkos alkimista receptjeihez).

2018. áprilisában 12 múzeumpedagógiai órát tartottam, amelyeknek része volt a kiállításon történt tárlatvezetés is.

A kiállítás meghívója:

Ligna

+	Aedum.
⊕	Aedum Vestibulum
Δ	Aia.
♀	Asphaltum
⊖	Asumen.
ααα.	Amalgama.
∞	Amphoras
⊕	Antimonium
∇	Aqua.
∇	Aqua fortis.
⋈	Aqua Regia
⊙	Arena
☾	Argentum seu Luna
♁	Argentum Vivum seu Mercurius
♁	Aspidium
⊙	Aspidium
⊙	Aspidium
B	Aspidium
MB	Aspidium
W	Aspidium
♀	Aspidium
♁	Cancer
☾	Caput Mortuum.
⊙	Castanea.

meghívó

A Kecskeméti Katona József Múzeum
Orvos- és Gyógyszerésztörténeti
Gyűjteménye (Kölcsey u.3.)

**tisztelettel és szeretettel meghívja
Önt és kedves családját, barátait,**

**2017. november 10-én
pénteken 14 órára az**

ÚJ SZERZEMÉNYEK, ÚJ GYŰJTÉSEK
című kamarakiállítás
megnyitó ünnepségére.

A vendégeket köszönti:
Dr. Rosta Szabolcs,
a Kecskeméti Katona József Múzeum igazgatója

A kiállítást megnyitja:
Dr. Svébis Mihály,
a Bács-Kiskun Megyei Kórház főigazgatója

A kiállítás kurátora:
Mészáros Ágnes

A kiállítás megtekinthető
keddtől péntekig 10-14 óráig.

Támogatók:

na
Nemzeti Kulturális Alap

Felelős kiadó: Dr. Rosta Szabolcs

Kecskemét, 2018. június 26.

Mészáros Ágnes főmuzeológus

